

COMPENSATIECOMMISSIE

Zaaknummer Compensatiecommissie 2013CC402

Zaaknummer Klachtencommissie 2011T574

datum uitspraak 27/03/2014

De Compensatiecommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatiecommissie) geeft op grond van de Compensatieregeling R.-K. Kerk Nederland, Compensatie na seksueel misbruik van minderjarigen (hierna ook te noemen: de Compensatieregeling), het volgende advies naar aanleiding van de aanvraag tot compensatie door:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats] ([land]),
hierna te noemen: verzoeker,
bijgestaan door: mr. T.W.H.M. Weller, advocaat te Eindhoven,

te voldoen door:

De Stichting Beheer en Toezicht als beheerder van het Coulacefonds voor schadevergoeding aan slachtoffers van seksueel misbruik in het internaat [internaat], voorheen behorende tot de Nederlandse provincie van de Ordensgemeenschap der Armen Brüder des heiligen Franziskus, hierna te noemen: Coulacefonds.

1. Verloop van de procedure

1.1 Het aanvraagformulier voor het verkrijgen van compensatie wegens vastgesteld seksueel misbruik van een minderjarige door drie personen verbonden aan een R.K. instelling in Nederland is door de griffie van de Compensatiecommissie ontvangen op 20 augustus 2013, tezamen met het advies van de Klachtencommissie d.d. 4 juni 2013 met zaaknummer 2011T574, waarin het seksueel misbruik gegrond is verklaard.

1.2 Krachtens artikel 2 van de Compensatieregeling is deze regeling van toepassing op een R.K. instelling in Nederland. Ten aanzien van het onderhavige seksueel misbruik is de R.K. instelling, waartoe de daders behoorden, te weten de Congregatie van de Broeders Franciscanen, (de Nederlandse provincie van de Ordensgemeenschap der Armen-Brüder des heiligen Franziskus), niet meer in Nederland actief.

1.3 Teneinde ook de slachtoffers van het seksueel misbruik binnen het toenmalige internaat [internaat] te [plaats], ressorterend onder de hiervoor genoemde Ordensgemeenschap, voor compensatie in aanmerking te laten komen, is inmiddels een Coulangefonds opgericht, waarvan het beheer berust bij de Stichting Beheer en Toezicht inzake seksueel misbruik in de RKK in Nederland. Deze stichting heeft zich wat betreft het hiervoor bedoelde misbruik aangesloten bij de R.-K. kerk Nederland.

1.4 Bij brief van 22 november 2013 zijn namens de Compensatiecommissie op de voet van artikel 19 van de Compensatieregeling nadere vragen gesteld aan verzoeker aangaande de geleden vermogensschade. Verzoeker heeft hierop geantwoord bij brief van 27 december 2013.

1.5 Door het indienen van het aanvraagformulier heeft verzoeker aangegeven akkoord te gaan met de Compensatieregeling. Ook het Coulangefonds heeft zich aan de Compensatieregeling onderworpen. Verzoeker heeft afschriften gekregen van alle genoemde stukken die deel uitmaken van het dossier, waarover de Compensatiecommissie beschikt.

2. De vaststaande feiten

Voor de beoordeling van de aanvraag tot compensatie gaat de Compensatiecommissie uit van de feiten en omstandigheden, zoals deze door de Klachtencommissie in haar adviezen zijn vastgesteld en gegrond zijn bevonden. Kort weergegeven en nader beschreven in beide adviezen van de Klachtencommissie gaat het in deze zaak om het navolgende seksueel misbruik door drie personen jegens verzoeker gepleegd.

Verzoeker heeft van 1952 tot 1959 op het internaat [internaat] te [plaats] gezeten. Aannemelijk is geworden dat hij door zowel broeder [naam 1], broeder [naam 2] als door broeder [naam 3] seksueel is misbruikt.

2.1 Misbruik door broeder [naam 1]

Wijlen [burgelijke naam 1] (hierna: broeder [naam 1]) was zaalbroeder van verzoeker op het internaat [internaat]. Hij hield regelmatig toezicht op de slaapzaal.

Aannemelijk is geworden dat broeder [naam 1] verzoeker tientallen malen heeft meegenomen naar de wasruimte, alwaar verzoeker zich moest ontdoen van zijn pyjamabroek en hij over de knie van broeder [naam 1] werd gelegd. Vervolgens betastte broeder [naam 1] verzoeker aan zijn intieme delen en zijn billen, waarbij een lichte druk op de anus werd uitgeoefend. Verzoeker was bij aanvang van het seksueel misbruik acht tot negen jaar oud.

2.2 Misbruik door broeder [naam 2]

Aannemelijk is geworden dat verzoeker gedurende meerdere jaren met regelmaat bij wijlen [burgelijke naam 2] (hierna: broeder [naam 2]) op de kamer moest komen, waarbij broeder [naam 2] verzoeker onderwierp aan een inspectie van diens kleding. Deze zogenaamde inspectie eindigde er steevast mee dat broeder [naam 2] de kleding van verzoeker fatsoeneerde waarbij hij de intieme delen en de billen van verzoeker betastte. Ook in het kader van het geven van 'seksuele voorlichting' aan verzoeker heeft broeder [naam 2] verzoeker betast, waarbij hij speelde met de intieme delen van verzoeker. Verzoeker was bij aanvang van het seksueel misbruik acht tot negen jaar oud.

2.3 Misbruik door broeder [naam 3]

Wijlen [burgelijke naam 3] (hierna: broeder [naam 3]) was werkzaam als ziekenbroeder. Hij heeft verzoeker gedurende een periode van zes weken seksueel misbruikt. Verzoeker had na een val zijn linkerarm gebroken. Deze arm is in het ziekenhuis onder narcose gezet. Nadien moest verzoeker gedurende een periode van zes weken geregeld naar broeder [naam 3] komen ter controle. Bij die gelegenheden is verzoeker seksueel misbruikt. Het misbruik bestond eruit dat verzoeker zich bij iedere controle diende uit te kleden teneinde bij hem de temperatuur te kunnen opnemen. Bij het temperatuur opnemen stak broeder [naam 3] zijn vinger in de anus van verzoeker. Ook is aannemelijk geworden dat broeder [naam 3] verzoeker middels bedwelming door een etherlap twee keer onder narcose heeft gebracht waarna hij verzoeker heeft verkracht. Verzoeker was ten tijde van het misbruik door broeder [naam 3] 11 tot 12 jaar.

3. Het bewijs en de categorie-indeling

3.1 algemeen

Het bewijs van seksueel misbruik, van de aard daarvan en van de relevante bijkomende omstandigheden is door verzoeker geleverd door overlegging van het niet meer voor bezwaar vatbaar schriftelijk advies van de Klachtencommissie, gegeven naar aanleiding van de klacht van verzoeker tegen de onder 2 genoemde broeders met zaaknummer 2011T574, waarin de klachten gegrond zijn verklaard.

3.2 meerdere daders

In de onderhavige aanvraag is sprake van seksueel misbruik verricht door meerdere, te weten drie daders (hierna te noemen: meerdaderschap).

In zijn algemeenheid merkt de Compensatiecommissie in dat kader op dat ieder slachtoffer, ongeacht of het misbruik door één dader of door meerdere daders is gepleegd, aanspraak heeft op één vergoeding en dat deze vergoeding nooit meer bedraagt dan €100.000,--. Blijkens de toelichting op de Compensatieregeling (paragraaf De categorieën, 4e alinea) geldt alleen de hoogste categorie in het geval dat het seksueel misbruik door meerdere daders binnen verschillende categorieën valt.

De Compensatiecommissie ziet geen grond om een slachtoffer dat door meerdere daders is misbruikt meerdere aanvragen te geven en daarmee het plafond binnen een bepaalde categorie te overstijgen, terwijl voor een slachtoffer dat door één dader meerdere keren is misbruikt wel het plafond zou gelden van de desbetreffende categorie. Het enkele feit dat sprake is van misbruik door meerdere daders, ziet de Compensatiecommissie wel als een verzwarende omstandigheid, die in zijn algemeenheid tot uitdrukking kan komen in de categorie-indeling of in het uit te betalen bedrag.

3.3 categorie-indeling n.a.v. het misbruik broeder [naam 1]

Gelet op het door broeder [naam 1] jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 2 en het geleverde bewijs daarvan, zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat het seksueel misbruik de aanvraag voor een financiële compensatie vanwege het misbruik verricht door broeder [naam 1] ingedeeld dient te worden in categorie 3, zoals geformuleerd in artikel 5 sub 3 van de Compensatieregeling.

3.4 categorie-indeling n.a.v. het misbruik broeder [naam 2]

Gelet op het jegens verzoeker door broeder [naam 2] gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 2 en het geleverde bewijs daarvan, zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat het door broeder [naam 2] verrichte seksueel misbruik ingedeeld dient te worden in categorie 3, zoals geformuleerd in artikel 5 sub 3 van de Compensatieregeling.

3.5 categorie-indeling n.a.v. het misbruik broeder [naam 3]

Gelet op het jegens verzoeker door broeder [naam 3] gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 2 en het geleverde bewijs daarvan, zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat het door broeder [naam 3] verrichte seksueel misbruik ingedeeld dient te worden in categorie 4, zoals geformuleerd in artikel 5 sub 4 van de Compensatieregeling.

De Compensatiecommissie komt tot deze indeling op grond van de volgende overweging. Artikel 5 sub 4 van de Compensatieregeling is van toepassing in geval van eenmalige tot enkele malen verkrachting. De reikwijdte van het begrip verkrachting binnen categorie 4 dient -aldus de Toelichting bij de Compensatieregeling- door de Compensatiecommissie te worden bepaald. De Compensatiecommissie ziet in zijn algemeenheid seksuele handelingen waarbij wordt binnengedrongen in het lichaam van ofwel het slachtoffer ofwel de dader als verkrachting die valt in categorie 4. De onderhavige seksuele handelingen vallen daar uiteraard ook onder.

3.6 conclusie categorie-indeling al het seksueel misbruik gezamenlijk beschouwd

Al het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik tezamen beschouwd, zoals vermeld onder 2 en het geleverde bewijs daarvan zoals vermeld onder 3.1, komt de Compensatiecommissie tot het oordeel dat de aanvraag van verzoeker dient te worden ingedeeld in categorie 5 als 'uitzonderlijk misbruik', zoals bedoeld in de eerste zinsnede van artikel 5 sub 5 van de Compensatieregeling.

De Compensatiecommissie komt tot dit oordeel gelet op de volgende en verzwarende omstandigheden:

- Het misbruik ving aan op de zeer jonge leeftijd van 8 of 9 jaar.
- Het misbruik heeft gedurende meerdere jaren voortgeduurd.
- Het misbruik bestond uit betasting van intieme delen, penetratie van de anus met de vingers en twee keer een anale verkrachting.
- Het misbruik heeft regelmatig plaatsgevonden.
- Het misbruik vond plaats in het tehuis dat op dat moment het thuis was voor verzoeker en waardoor zijn gevoel van veiligheid werd geschaad.

Ten overvloede merkt de Compensatiecommissie op dat hoewel hier sprake kan zijn van seksueel misbruik dat in meerdere categorieën zou kunnen vallen, voor de te adviseren uitkering volgens de toelichting op de Compensatieregeling alleen de hoogste categorie geldt (zie Toelichting op de Compensatieregeling, paragraaf De categorieën, 4^e alinea).

4. Bedrag financiële compensatie

4.1 De Compensatieregeling kent, zoals de toelichting bij de Compensatieregeling het omschrijft, een tegemoetkoming naar billijkheid in de schade ontstaan door seksueel misbruik. In een aantal gevallen zal de compensatie de schade dekken, in een aantal gevallen zal dat niet zo zijn. De in deze regeling omschreven compensatie heeft het karakter van smartengeld ter erkenning van het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik en ter genoegdoening van het geschokte rechtsgevoel.

Het is bedoeld om een materiële vergoeding te bieden ter verzachting van het gedurende vele jaren ondergane psychisch leed, de pijn, het verdriet en de gederfde levensvreugde. Tevens is de vergoeding, zoals de toelichting op de regeling vermeldt, bestemd voor vergoeding van sommige uitgaven die gedaan zijn ten gevolge van het misbruik, afgezien van de vergoeding voor vermogensschade als bedoeld in artikel 5 onder 5 van de Compensatieregeling

standpunt verzoeker

4.2 In reactie op de brief namens de Compensatiecommissie, waarin krachtens artikel 19 van de Compensatieregeling verzoeker in de gelegenheid is gesteld om zijn vermogensschade veroorzaakt door het seksueel misbruik toe te lichten, heeft mr. Weller bij brief van 27 december 2013 (in aanvulling op hetgeen hij in de toelichting d.d. 19 augustus 2013 bij het aanvraagformulier reeds had geschreven) de vermogensschade van verzoeker nader toegelicht. De brief laat zich als volgt samenvatten.

Verzoeker is door het hem jarenlang aangedaan seksueel misbruik in combinatie met de -kort samengevat- strafcultuur waarmee verzoeker op het internaat structureel is geconfronteerd, boos en obstinaat gedrag gaan vertonen. Dit was voor verzoeker de enige manier om te kunnen omgaan met hetgeen hem was aangedaan. Hij haalde op school op zich goede cijfers en was een van de besten van de klas. Verzoeker is een paar maanden voor zijn Mulo-examen van het internaat verwijderd. Dit heeft ertoe geleid dat hij nadien niet zijn Mulo of een andere vervolgopleiding heeft af kunnen ronden. Katholieke scholen in het zuiden des lands weigerden hem te plaatsen en ook geldgebrek in zijn thuissituatie speelde een rol.

Verzoeker heeft als 17/18 jarige getracht het seksueel misbruik en de strafcultuur op [internaat] in de openbaarheid te brengen; hij heeft het fysieke en seksueel misbruik verteld aan zijn moeder en stiefvader, hetgeen heeft geleid tot een gesprek hierover met de overste, waarbij het seksueel misbruik mondjesmaat is erkend. Ook is het Bisdom uiteindelijk via via benaderd. Verzoeker heeft in die jaren ook de Telegraaf aangeschreven, maar zijn melding heeft niet mogen leiden tot een publicatie. Het is verzoeker uiteindelijk -tot zijn spijt- niet gelukt de praktijken in [internaat] destijds publiekelijk aan de kaak te stellen.

De verwijdering van het internaat betekende enerzijds een einde aan het seksueel misbruik, maar het heeft er anderzijds ook toe geleid dat verzoeker niets anders resteerde dan te gaan werken. Hij heeft vele laag betaalde baantjes vervuld en heeft vervolgens vier jaar gediend in het leger. Pas vanaf 1978 is verzoeker erin geslaagd langzaamaan een beter bestaan op te bouwen. Hij is begonnen als zelfstandige en heeft een [bedrijf] en later enkele [bedrijven] gehad. Verzoeker is er van overtuigd dat -als het seksueel misbruik niet zou hebben plaatsgevonden- hij zijn Mulo-diploma zou hebben behaald en nadien een behoorlijke vervolgopleiding zou hebben gedaan. De hierdoor ontstane vermogensschade, bestaande uit misgelopen inkomsten en pensioenopbouw van 1959 tot 1978, wordt door verzoeker geschat op jaarlijks netto €7.200,--. Door het verstrijken van de tijd is verzoeker niet meer in het bezit van loonstrookjes en andere bewijsstukken. Samenvattend is verzoeker van oordeel dat de door hem geleden schade het maximaal te adviseren bedrag ruimschoots overschrijdt.

overweging Compensatiecommissie

4.4 Nu naar het oordeel van de Compensatiecommissie in deze zaak sprake is van een geval van uitzonderlijk seksueel misbruik als bedoeld in categorie 5, geldt, aldus de toelichting, niet de voorwaarde, dat het causaal verband tussen het seksueel misbruik en de substantiële vermogensschade zonder gerede twijfel aanwezig dient te zijn.

4.5 Het relaas van verzoeker is naar het oordeel van de Compensatiecommissie op zich genomen consistent en overtuigend. Wel wordt opgemerkt dat geen enkel bewijsstuk is overgelegd ter onderbouwing van het gestelde.

Hoewel -zoals gezegd- bij gevallen van uitzonderlijk misbruik het hiervoor bedoelde causaal verband niet zonder gerede twijfel aannemelijk hoeft te zijn gemaakt, kan ook in gevallen van uitzonderlijk misbruik enige onderbouwing van het gestelde worden verlangd.

4.6 In de kern komt hetgeen verzoeker betoogt er op neer dat hij -in de situatie dat hij niet seksueel zou zijn misbruikt- zijn Mulo wél zou hebben afgemaakt. Gelet op het feit dat de verslechtering van de schoolprestaties en het obstinaat gedrag van verzoeker uitmondend in zijn verwijdering van [internaat] alwaar hij de Mulo volgde, plaatsvonden in de periode van of kort na het seksueel misbruik, acht de Compensatiecommissie het aannemelijk dat de vermogensschade die redelijkerwijze volgt uit het niet behalen van het Mulo-diploma toe te rekenen is aan het seksueel misbruik. De toe te rekenen vermogensschade is in zijn omvang evenwel beperkt om de hierna genoemde redenen.

De ontstane vermogensschade door het niet behalen van de Mulo (bestaande uit verlies aan inkomen en gederfde pensioenopbouw) beperkt zich allereerst tot de periode van 1959 tot 1978. Vanaf dat jaar slaagde verzoeker er namelijk in om als zelfstandige zich te voorzien van een redelijk en later een goed inkomen. Voor het berekenen van de vermogensschade rekent de Compensatiecommissie echter -bij gebreke van bewijsstukken daaromtrent- evenmin de vier jaren gedurende welke verzoeker vrijwillig bij defensie in dienst was, mee temeer daar aannemelijk is dat hij als militair ook enige inkomsten zal hebben gehad die min of meer op een lijn zijn te stellen met een startersalaris na het behalen van een Mulo.

Voor de stelling van verzoeker dat hij -in de hypothetische situatie zonder seksueel misbruik- na het behalen van de Mulo een vervolgoopleiding zou hebben kunnen volgen, zijn onvoldoende aanknopingspunten voorhanden, zeker in het licht van het feit dat (zoals verzoeker verklaart) sprake was van financiële problemen in de thuissituatie van verzoeker.

4.7 Uiteraard heeft verzoeker voor het seksueel misbruik dat hem in zijn jeugd is aangedaan en dat als uitzonderlijk misbruik heeft te gelden, daarnaast recht op een aanzienlijke immateriële schadevergoeding voor het leed waarmee hij in de loop van zijn leven dientengevolge geconfronteerd is geweest. Daar waar verzoeker had moeten kunnen rekenen op een beschermende en liefdevolle omgeving, is hij geconfronteerd geweest met seksueel misbruik dat het hem door drie personen is aangedaan en dat als uitzonderlijk misbruik heeft te gelden.

4.8 Al de feiten en omstandigheden afwegend komt de Compensatiecommissie tot het oordeel dat betaling van een bedrag van €75.000,- voor zowel materiële als immateriële schade geadviseerd dient te worden.

4.9 Verzoeker heeft een nota ter hoogte van €2.233,65 inclusief kantoorkosten en BTW overgelegd aan de Compensatiecommissie ter zake van kosten van rechtsbijstand gemaakt in het kader van het aanvragen van de financiële compensatie. De Compensatiecommissie is van oordeel dat dit bedrag gelet op artikel 22 van de Compensatieregeling integraal voor vergoeding in aanmerking komt.

5. Slotsom

5.1 De Compensatiecommissie heeft kennisgenomen van alle stukken in het onderhavige dossier en is op grond daarvan tot het oordeel gekomen dat de onderhavige aanvraag gelet op de bepalingen van de Compensatieregeling dient te worden ingedeeld in categorie 5 als 'uitzonderlijk misbruik' en dat de hierna te vermelden bedragen voor betaling in aanmerking dienen te komen.

5.2 Betaling van compensatie geschiedt zonder dat van verzoeker tot compensatie finale kwijting ter zake van schadevergoeding wegens seksueel misbruik wordt verlangd.

5.3 Deze beslissing van de Compensatiecommissie geldt als bindend advies voor het Coulacefonds en is noch voor verzoeker, noch voor het Coulacefonds vatbaar voor enige vorm van beroep bij de Compensatiecommissie.

6. Het advies

De Compensatiecommissie komt tot een indeling van de aanvraag van verzoeker in categorie 5 als 'uitzonderlijk misbruik' en adviseert het Coulacefonds binnen zes weken te rekenen vanaf de dag na deze uitspraak;

- een bedrag van €75.000,- te betalen aan verzoeker, alsmede
- aan de advocaat van verzoeker een bedrag van €2.233,65 inclusief kantoorkosten en BTW ter zake van kosten voor rechtsbijstand.

Deze beslissing is gewezen door de Compensatiecommissie in de samenstelling mr. B. H. (voorzitter), mr. D.J. van der K. en mr. K.H. F., bijgestaan door mr. E.B. S.-van C., griffier, op 27/03/2014 en is ondertekend door de voorzitter.

voorzitter